

Forum Ecclesiasticum

In Quo Jus Canonicum Universum, Librorum Ac Titulorum Ordine Per Quæstiones Et Responsa, Tam Canonistarum Veterum & Recentiorum, quàm Legistarum, in iis, quæ Utrique Juri, Canonico Et Civili Communia Sunt, Authoritate stabilita, Methodo clara & facili explanantur

Leuren, Peter

Moguntiae, 1719

Quæst. 122. An Prælati sine consensu Capituli renunciare possit hæreditati vel legato rei immobilis vel mobilis pretiosæ.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73957](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73957)

utilis, sed alienationis legitimæ jam factæ continuatio. Pro affirmativa verò, quòd saltem in casu, dum laicus transferens decimas caret liberis & successore, adeoque feudo factò caduco decimæ necessàrio reversuræ sunt ad ecclesiam tanquam donainam directam, à qua eas acceperat laicus transferens ejusvè antecessores, tali alienatione crearetur magnum præjudicium ecclesie. Cui tamen rationi obstare videtur, quòd Episcopus vel Prælati ecclesie easdem, antequam illi incorporarentur, denuo concedere possit alteri laico, si ecclesie expedire videatur; idque absque eo, quòd necesse sit desuper requirere consensum Capituli Arg. Extrav. *ambitioso*; juxta quam res ab aliquo solita dari in feudum potest deinceps sine ulla solennitate à Prælato concedi & c. 2. de feudis, & ibi Gl. & DD. & ita tenet cum Covar. Laym. *ib. mor. l. 3. tr. 4. c. 10. num. 2.* Quin etiam nullo jure prohibeatur laicus justè possidens decimas in feudum alium subinfeudare. Vide me de his l. c.

Quest. 121. An & qualiter requiratur consensus Capituli in puniendis excessibus subditorum & ventilandis causis criminalibus etiam ipsorum Canonicoꝝ Cathedralium?

1. Resp. primò: Spectato jure communi in puniendis & corrigendis excessibus ab Episcopo requiratur consensus Capituli Cathedralis ita ut sine illo lata sententia Episcopi esset nulla, c. *Episcopus nullius* 15. *quest. 7.* & Arg. c. 1. de *excessib. Prælat.* ubi prohibetur, ne Episcopi Presbyteros sine judicio (id est, consensu, ut Gl. *ibid. v. Capituli*.) Capituli suspendere, aut eorum ecclesias interdico supponere attentent. Idem est de excommunicatione, utpote quæ est pœna gravior, ut citata Gloss.

2. Resp. secundo: Requiritur quoque consensus Capituli (intellige representati per duos ex eo Canonicos ad hoc circa initium electos juxta dispositionem Trident. *Sess. 25. c. 6. de reform.*) in tractandis causis criminalibus contra personas in dignitate ecclesiastica constitutas, vel etiam quæ sunt de ipso Capitulo Cathedrali alteriusve collegiata. Fagn. in c. *irrefragabili. §. excessus. n. 26.* ubi: recepta magis videtur opinio, ut in criminalibus (intellige, etiam Capitularium Cathedralium,) Capituli consensus requiratur per textum c. *Episcopus nullius.* & c. *si quid verò. dist. 68. junctâ Gl. fin.* & Gl. *unic. in c. si Episcopus. dist. 24.* & Gl. in c. *cum nos. h. t.* citat insuper pro hoc Innoc. in c. *grave. de præb. v. item secus. num. 5.* Felin. in cit. §. *excessus. num. 3.* &c. Quamvis addat hunc consensum Capituli non adhiberi tantum pro quadam solennitate, sed esse simul cum jurisdictione, quæ in puniendis excessibus Capitularium communis sit inter Episcopum & Capitulum, & hanc sententiam videri canonizatam à Trident. *loc. cit.* cujus tamen decretum loqui solum de Capitulis exemptis juxta declarationem S. Cong. quam refert Zerol. *pr. Episc. p. 1. v. Capitulum. §. 8.* tenent Barbof. de *Can. & dignit. c. 28. num. 2.* citans præter alios Seraph. *decis. 493. num. 1.* & apud Reiffenst. *h. t. num. 24.* Vallenf. *h. t. num. 5.* & Engels *num. 4.* qui exinde inferat, in aliis Capitulis non exemptis posse Episcopum propria autoritate contra singulares de Capitulo ad summum de consilio

aliorum procedere; cum non reperitur textus, in processu contra aliquos de Capitulo non exempto exigens consensum reliquorum.

Quest. 122. An Prælati sine consensu Capituli renunciare possit hereditati vel legato rei immobilis & mobilis pretiose?

Resp. Non convenire in hoc AA. affirmant cum Abb. in c. *tua. h. t. num. 8.* & Menoch. de arb. *jud. l. 2. cas. 171. num. 52.* Sanch. de *marim. l. 6. d. 4. num. 12.* apud Laym. *ib. mor. l. 3. tr. 4. c. 10. num. 7.* qui hanc sententiam dicit probabilem & communiorem. Item eandem tenent Zoëf. *ut. de reb. eccl. non alien. num. 7.* Barbof. de *potest. Episc. alleg. 95. num. 52.* Less. de *just. l. 2. c. 24. num. 65.* C. de Luca, de *donat. d. 23. num. 16.* Castrop. *To. 2. tr. 12. p. 15. §. 1. num. 11.* & alii, quos citat & sequitur Reiffenst. *h. t. num. 39.* fuscè hanc sententiam propugnans. Ratio præcipua horum AA. est, quòd non interveniat vera & propria alienatio, quando repudiatur solum res, quæ nondum fuit ecclesie; juxta expressum textum, *L. alienationis. ff. de verb. signif. ubi: qui occasione acquirendi non utitur, non intelligitur alienare, veluti qui hereditatem omittit aut optionem intra certum tempus datam non amplectitur* &c. facit etiam pro hac sententia quòd dictum supra, nimirum quòd omisso consensu Capituli præjudicet ecclesie in acquirendis; quia actus sine eo gestus valet. Contrarium nihilominus, nimirum talem repudiationem sine consensu Capituli fieri non posse, & sic faciãam à Prælato esse invalidam, docent Bald. in *L. contra juris. §. 1. ff. de pactis.* Anchar. in c. *ut super de reb. eccl. non alien. num. 6.* Azor. *p. 2. l. 9. c. 1. quest. 12.* hanc sententiam dicens probabiliorē. Quarant. in *summ. Bullar. v. alienatio rer. eccl. Molin. de contract. d. 468. num. 11.* Engels ad *tit. de reb. eccl. non alien. num. 9.* & alii apud Sanch. & Reiffenst. *LL. cit.* Quorum præcipua ratio est, quòd licet ante aditam hereditatem jus nullum in re seu dominium sit acquisitum ecclesie, sit tamen per oblatam hereditatem acquisitum eidem jus ad rem, cui Prælati sine consensu Capituli non videatur posse resignare; cum ejusmodi juris abdicatio quædam alienationis species in causâ favorabili ecclesie censei debeat. Insuper jus ad rem pariat actionem; cessio autem actionum fieri nequeat sine solennitatibus juris; quia est species alienationis bonorum. Arg. *L. bonorum. ff. de V. S. ubi: ecclesieque bonis annumerabatur etiam, si quid est in actionibus, petitionibus, præsentionibus; nam hæc omnia in bonis esse videntur,* &c. Ad quas rationes respondere conatur Reiffenst. *n. 47.* dicendo; hereditatem & legatum non nisi expresse aut tacite acceptatum tribuere jus ad rem, ac parere actionem personalem, quæ sine alienatione cedi non possit. Verum quid vetat dicere, tempore, quo in suspensio est acceptatio, seu quo hæres & legatarius de acceptanda & adeunda hereditate aut legato deliberat, jus ad rem, nempe ad hereditatem & legatum ei competere, quòd postmodum repudiata hereditate aut legato extinguitur; etsi hereditas aut legatum ipsum quòd ad jus in re pro tempore dictæ suspensionis & deliberationis censei nequeat fuisse hæredis aut legatarii, sed solum post acceptationem à die aditæ hereditatis aut legati. Unde etiam citati

citati textus juris civilis, quos contra hanc sententiam allegat Reiffenst. *num.* 40. non videntur satis efficaciter evincere intentum. Cum ex eo, quod jus adeundi hæreditatem aut legatum, seu capiendi in iis possessionem (quod est ipsum jus in re, vi cuius capitur possessio,) dependeat ab acceptatione, & non nisi ab ea seu post illam nascatur, non videatur sequi, jus quoque ad rem, vi cuius acceptare potest, non nisi post acceptationem oriri. Quod etiam ex eo confirmari videtur,

quod, dum quis pessundat, quod alteri legatum, etiam ante acceptationem, legatario faciat strictè injuriam, privando illum hoc jure ad rem, utpote quod extinctione rei legatæ extinguitur. Huc quoque facere videtur textus *L. à Titio. ff. de furtis.* ubi dicitur; ea quæ legantur rectâ via ab eo, qui legavit, ad eum, cui legata sunt, transeunt. Intellegendum illum textum quod ad jus ad rem, etiam ante acceptationem; & quod ad jus in re non nisi post acceptationem. Verùm de his plura *ad tit.* 13.

TITULUS XI.

De his, quæ fiunt à majore parte Capituli.

Quæst. 123. *Nomine Capituli quid intelligatur?*

Resp. Nomen hoc usurpatur primò pro distinctione unius materia ab alia; & sic dicuntur Capitula decretalium. Secundò pro loco, in quo Canonici congregantur, resque ad eos pertinentes ab iis deciduntur. Tertio magis ad præsentem rubricam ejus appellatione venit universitas secularium vel regularium seu collegium certarum personarum ecclesiasticarum, certæ alicui ecclesiæ aut monasterio adscriptarum, in unum congregatarum seu collegialiter convenientium.

Quæst. 124. *Quanam igitur sint persone illæ certæ constituentes Capitulum?*

Resp. primò in genere: Non omnes, qui eidem ecclesiæ Cathedrali vel collegiatæ adscripti, illi deserviunt, constituunt Capitulum, seu sunt de Capitulo. V. gr. Capellani, Vicarii, portionarii, alique beneficiarii non Canonici, in celebratione Missarum choroque assistentes absque eo, quod vocem in Capitulo habeant, aut tractatibus communibus intersint, præciudendo à privilegio. Barbof. *de can. & dignit. c.* 37. *num.* 17. citatis Gl. *ad c. penult. de cler. non resid. v. assisos.* ubi, quod beneficiarii tantùm debeant servite ecclesiæ, non autem vocari ad communes tractatus item Abb. *ibid. num.* 9. Butrio *num.* 8. Cæsar. *de Graff. decis.* 4. *b. t.* ubi dicit, Capitulum habere intentionem fundatam de jure communi privativè ad beneficiatos, intellige, interessendi tractatibus communibus cum jure ferendi suffragii. Quin &, ut idem de Graffis. *loc. cit. num.* 14. & Rota *decis.* 370. *p. 5. recent. num.* 1. & 2. beneficiatis, cum in ecclesia sint ut singuli, interdicta de jure sit facultas se congregandi, sed soli Canonici constituunt Capitulum seu sunt capitulares. Abb. *in c. scriptum, de elect. num.* 4. Barbof. *loc. cit. num.* 15. citatis Rotâ, *decis.* 708. *p. 2. recent.* & juxta illam Rubeo *in singular. Rota Tom.* 2. *p. 2. circa stylum. v. capitulum, §. 1. num.* 2. Lotter. *de re benef. l.* 1. *qu. 15. à n.* 21. ita, ut etiam Præpositi, dum non Canonici, non constituunt unâ cum Canonici Capitulum. Abb. *loc. cit.* Idem est de aliis dignitatibus, si canonicali præbenda careant. Abb. *loc. cit.* Azor. *Rendina. Raguc.* & alii apud Barbof. *loc. cit. num.* 14. citantem insuper seipsum, *de off. & potest. Episc. p. 1. tit. 1. c. 3. num.* 18. & Seraph. *decis.* 98. *num.* 1. Ubi is, quod de jure communi dignitates non sint de Capitulo, nisi in earum erectione exprimat concessio stalli in choro, vocis in Capitulo; vel nisi statuto vel consuetudine disponatur, quod sint de Capitulo. De Decano di-

R. P. Leur. *Jur. Can. Lib.* III,

icitur specialiter infra. Et quidem non omnes Canonici, sed solum, qui præter Canoniam ratione hujus jus suffragii habent alicubi, præsertim in Germania, etiam Canonici supernumerarii (aliàs nuncupati domicellares,) non pertinent ad Capitulum, nec sunt ad illud vocandi. Unde etiam ad Capitulum non spectant Canonici, qui nullo adhuc ordine sacro initiati; quia hi jure communi moderno, dum aliàs jure antiquiore Canonici, hoc ipso, quod essent tales, & omnes professi in monasteriis, etsi nondum sacris initiati id poterant. *Can. fin.* 16. *q. 7. c. 1. de elect.* vo cem in Capitulo in electionibus & tractatibus communibus non habent juxta *Clem. 2. de arat. & qualit.* & decretum *Trid. Sess.* 22. *c. 4. de reform.* Azor. *instit. mor. p. 2. l. 3. c. 11. qu. 20.* Monet. *de distrib. quotid. p. 2. qu. 20. à n.* 3. Tambur. *de jure Abb. Tom.* 1. *qu. 8. n. 8.* Garc. *de benef. p. 3. c. 4. n. 24.* Laym. *qq. de elect. pralat. qu. 181. resp. 3.* Ragul. *de voce can. in Capit. qu. 24.* & alii, quos magno numero citat & sequitur Barbof. *loc. cit. n. 3.* Ita etiam, ut Capitulum super hoc dispensare nequeat, & vocem concedere alicui, qui non sit ad minimum Subdiaconus. Monet. *loc. cit. Zerol. in pr. episc. p. 3. v. Canonica. §. 5. Piafec. pr. episc. p. 2. c. 3. num. 7.* Nav. *cons. 7. de cler. non resid.* Barbof. *loc. cit. n. 5.* Neque etiam, ut idem *n. 6.* citans pro hoc S. Cong. *Concil. sub die 20. April. 1603.* Canonicus id ipsum præscribere, aut aliquo pacto acquirere possit. Quò minus tamen Canonici, vel etiam alii clerici, qui jure Canonice non habent jus suffragii, carentes Ordine sacro, illud habeant alio speciali jure, puta, ex privilegio vel fundatione, nil vetat. Garc. *p. 3. addit. ad c. 4. n. 31.* Portel. *in du regular. v. electio. n. 6.* Barbof. *loc. cit. num. 8.* Wiestn. *b. t. num. 4.* Uti etiam Professi Ordinum militarium & moniales absque eo, quod sint in Ordine sacro, sua capitula celebrare possunt juxta Gl. *in clem. 2. de arat. & qualit. v. mancipati.* Quin etiam Prælato principali ecclesiæ collegiatæ competere præfidentiam & vocem in Capitulo, etsi sacris ordinibus careat, asserit Barbof. *loc. cit. num. 11.* citatis Ragul. *loc. cit. c. 5. n. 3.* & Garc. *in addit. ad c. 4. part. 3. sub num. 26.* De cætero in ordine ad habendam vocem in Capitulo per se non spectat ætas, ita ut Canonicus dispensatus à Papa ante legitimam ætatem ad subdiaconatum, ad hunc promotus, vocem habeat in Capitulo, cujus incapax erat, non per se & principaliter ratione ætatis modò annos discretionis habeat, sed ratione defectûs ordinis talem ætatem poscentis. Barbof. *loc. cit. num. 9.* citatis Felin. *in c. postulasti. de rescript. n. 12.* Sanch. *de matrim. l. 8. d. 1. n. 23.* Tamb. *de jur. Abb. Tom. 4. d. 5. qu. 8. num. 10.* Suar. *de relig.*